

MAGYAR LAPOK

Museum könyvtarának

X. évfolyam, 217 (2779) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

A történelem csak az áldozatkész nemzeteknek ad elégtételt

— A Főméltóságú Asszony rádiószózata a magyar társadalomhoz —

A Magyar Távirati Iroda jelenti. Vitéz nagybányai Horthy Miklósné esztörtökön este a rádió útján szót intezett a magyar társadalomhoz téli segélyakciójának érdekében. A Főméltóságú Asszony háromnegyed 7 órakor érkezett a Magyar Távirati Iroda és a Rádió Sándor-utcai székházába. Shell Gyula báró, a Rádió igazgatója, Kancz Sándor, a Rádió helyettes igazgatója és Cs. Szabó László fogadták a Főméltóságú Asszonyt, aki gyakori vendége a stúdióknak. Evek óta minden évben elmegy a Sándor-utcai. Ilyenkor kívánságára minden külső díszt kerülni kell. A Főméltóságú Asszony most is egyedül jött. Jól ismeri a stúdió belső életét és rendjét. Egyenesen a nagy leadóba ment, hogy rádiószózatát elmondja.

Kérelem két arcvonal számára

— A harmadik háborus tél küszöbén, — kezdte beszédét a Főméltóságú Asszony, — megint kérelemmel fordulnom a magyar társadalomhoz. Azok a szociális okok, amelyek téli segítő akcióim megindítását a béke esztendejében szükségessé tették, a harmadik háborus télen különös nyomatékkal készítenek arra, hogy megismételjem kérésemet. Nem csak a csatákon küzdök, hanem a front mögötti élet arcvonalán harcoltam, és támogatni kell. A háboru örök kísérő jelenségei, a közterhek növekedése, az anyagbeszerzés nehézségei, az élelmiszerek és fogyasztási cikkek drágulása. A trianoni kényszerbéke romjaiból felemelkedett és megnövekedett hazánkban a megsokszorozott feladatok is fokozott áldozatkésztséget követelnek. A magyar társadalom is megmutatja, hogy átérzi a történelmi esztendőket teljes jelentőségét és a kérést szavakat mindig meghallgatta. A nemzet nem jár el az adakozásban, mert tudja, hogy a történelem csak áldozatra kész nemzeteknek ad elégtételt. Ezért ismétlem meg, mint az elmúlt esztendőkben, a téli küszöbén kérésemet abban a tudatban, hogy nem kopogtatok csukott ajtókon. A harmadik háborus tél küszöbén nagyobb bensőséggel kell elmondanom kérésemet. A történelmi események kérelmetlenül következőleg megint arra kényszerítették a magyar honvédséget, hogy fegyveresen álljon ellent az ellenséges erőknek, amelyek hazánkat és a nyugati keresztény műveltség minden eszméjét fenyegetik.

— A magyar katonaság egyrésze e télen, mint annyiszor hazánk történelme során, megint hadban áll. Az ellenségnek most bolsevizmus a neve. A magyar nemzeti társadalom minden tagja pontosan tudja, hogy mit jelent e szó. Megalkuvás itt nincs: mi, vagy ők. Ezért ragadta meg a fegyvert szövetségeseink oldalán a magyar honvédség. A háboru ma nemcsak a katonáktól követel hősiességet, önfeláldozást. Magyar asszonyok és férfiak, akik a katonai arcvonal mögött békében és biztonságban éltek, át kell érezniük a nehéz idők erkölcsi jelentőségét! Minden nap, mikor békében hajtatok álmra fejteket a megnagyobbodott országban, figyelmeztet fokozott kötelességeinkre. Mindazokhoz szölok, akik szavaimat e pillanatban biz-

lonságos otthonukban hallgatják. Azokhoz szölok, akik e télen is fütölt szobában töltik el napjaikat. A megbecsülni az élet egyszerű feltételeit. Kérem őket, gondolatban pillantsanak körül a háborus Európa országaiban. Látni kell, hogy a magyar társadalom, a háboru gondjai alatt, a nélkülözés közepette, viszonylag jobban el van látva, mint a hadviselő Európa más országaiban. Köszönjük meg téleken a Gondviselőnek ezt a kegyet és érezzük át a helyzet teljes jelentőségét. Segíteni kell a háborus Magyarország polgári elcseltjein, mert a háboru könnyörtelen erővel semmisíti meg a béke arcvonalán is az élet elesettjeit, ha nem sietünk minden erőnkkel segítségükre. Két arcvonal számára kérek e háborus télen.

Érmelegítőket a katonáknak!

— Katonáink felszereléséről időben gondoskodtak. Honvédeink minden elképzelhető téli ruhanevet megkapnak. Katonáink számára nem is kérek más természetbeni adományt, mint érmelegítőt. Legalább 50 százalékban gyapjút tartalmazó és legalább 16 centiméter hosszút. A Vöröskereszt elvállalta a honvédeknek szánt érmelegítőket átvételét. Kérem tehát mindazokat, akik érmelegítőt köntnek, küldjék azt a Magyar Vöröskereszt címére (Budapest, Baross-utca 15).

A magyar társadalom akkor szolgálja legjobban honvédeink téli felszerelésének ügyét, ha pénzbeli adományokkal siet a magyar honvédség felszerelésének kiegészítéséhez hozzájárulni. Ma, amikor a gazdasági beszerzés sok nehézséggel jár, leghelyesebb központilag megszervezni a szereletsomagok küldését. A magyar társadalom segítő szeretetének pénzben és adományban kifejezett segítsége közvetlenül legegyszerűbb úton jut el. E télen tehát két arcvonal számomra

ra kell kérem a segítséget: honvédeink számára érmelegítőket és pénzbeli adományokat, pénzbeli és természetbeni adományokat a polgári szociális arcvonal nélkülözési számára. Közöttük első helyen a hadbavonultak hozzátartozói számíthatnak e télen támogatásra. A pénzbeli adományokat kérem a 99.000 számú postatakarékpénztári csekklaupon elküldeni. A csekklaupon a folyó hó 28-ikt vasárnapi napilapok bocsátják a közönség rendelkezésére. A természetbeni adományokat pedig az érmelegítő kivételével, amelyek a Vöröskereszthez küldendők, kérem mint a múltban, Horthy Miklósné jótékonyági segélyakciónak, Budapest, királyi várba küldeni.

Aki most segít, önmagán is segít

— Hazánkat — fejezte be szózatát a Főméltóságú Asszony, — ebben a küzdelemben sem vezetői a hódítás vágya. Egyetlen falut sem akarunk elhódítani az ellenségtől. Nem akarunk mást, csak megvédeni hazánkat, a keresztény műveltséget. Kérek mindenkit, aki szavaimat hallgatta, vessen számot lelkiismeretével, érezze át a rendkívüli idők szavát. Mert aki most segít, nemcsak a bajbajutottakon segít, hanem önmagán is. Minden adományon a nemzeti áldozatkésztség öntudatának örök szellemét érzem.

A 12 percig tartó felhívás után a Magyar Filmiroda felvételt készített a heti híradó számára. A beszédet rögzítették és utána a Főméltóságú Asszony meghallgatott belőle egyes részeket. A Főméltóságú Asszony félnyolc órakor távozott el a stúdió épületéből.

A kievi halálgyűrűben 480 ezerre emelkedett a foglyok száma

Pénteken délután egy órakor a német vezéri főhadiszállás újabb rendkívüli hadijelentést adott ki a keleti harcvonal központi szakaszán folyó gí-gászli küzdelemről. Az alig két mendedos rendkívüli hadijelentés tudtul adja, hogy a kievi halálgyűrűben folyó küzdelem közvetlen befejezés előtt áll s a bezárt négy szovjet hadsereg roncsainak teljes megsemmisítése már csak órák kérdése. Hogy milyen gígászli méretű volt ez a küzdelem, a rendkívüli hadijelentésben megadott foglyok számából is láthatjuk. A halálgyűrűben számbavett foglyok száma ugyanis a mai napig felülmulja a négyszáznyolcvanezret, s mikor e sorokat írjuk, bizonyára már a félmilliót is messze túlhaladja.

A kievehez hasonló átkaroló csaták még nem látott a történelem. Hindenburg klasszikus tannenbergi csatája után az első világháboruban alig száz ezer főnyi volt a foglyok száma.

A lengyel hadjárat során a kutnoi

halálgyűrűben kétszáz ezer, a tavalyi flandriai és artoisi bekerítő csatákban kétszázötvenezer, a minszk-bialisztoki nagy megsemmisítő csatában pedig háromszáz ezer volt a foglyok száma. A jelenlegi kievi megsemmisítő sataiban már eddig is félmillióra nőtt ez a szám s bizonyára már a holnapi napig jó néhány százezerrel fog még emelkedni. Nem hiába aggódik tehát London a szovjet hadsereg sorsáért: ez a sors a kievi halálgyűrűben véglegesen megpecsételődött.

Berlinből jelenti a NTL: A Vezér főhadiszállása pénteken délután egy órakor a következő rendkívüli jelentést adta ki:

A Kievtől keletre bekerített orosz haderők teljes megsemmisítése már csak órák kérdése.

Az eddig számbavett foglyok száma meghaladja a négyszáznyolcvanezer embert. A hadianyag számbavétele folyamatosan van.

A repülőegységek az elmúlt 24 óra

folyamán főképpen a moszkva-tulakarkovi vasútvonal ellen intéztek megsemmisítő bombatámadást.

Az ellenség az elmúlt 24 óra folyamán sem birodalmi, sem megszállott területi részek ellen nem intézett támadást. (MTI)

Rómából jelentik (MTI): A Messagero harctéri tudósítója szerint a tengelycsapatok harca az arcvonal központi és déli szakaszán új szakaszba jutott és a nagyszerű eredmények már kezdenek kibontakozni. A Dnyeper környékén az ellenség sok helyen még elkeseredetten védekezik és ezen a szakaszon a légi tevékenység is élénk. Az ellenség kísérleteit az olasz csapatok meghiúsították.

Berlinből jelentik (NTL): Katonai részről közlik, hogy az egyik szovjet repülőtéren sok gépet pusztítottak el

a földön. Német repülők a szárazföldi hadsereg hadműveleteit mind a déli, mind az északi arcvonalon sikerrel támogatták, a szovjet ütegállások, tábori erődítések, hadoszlopok és páncélos alakulatok ellen intézett erőteljes támadásokkal. Megszakítottak vasutvonalakat, amelyek nagy jelentőséggel bírtak a csapatszállítások és az utánpótlás szempontjából. MTI.

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia ukrajnába küldött haditudósítójára szerint elképzelhetetlen a zűrzavar a szovjet csapatok körében. Néhány szovjet egység legutóbb is Kievet akart elnyomolni, mert fogalmuk sem volt arról, hogy a város a németek kezében van. Más szovjetegységek elkeseredetten védekeznek, de ez természetesen nem akadályozza meg azt, hogy a szövetségesek tovább folytassák előnyomulásukat kelet felé.

HONVÉDEINK SIKERES KÖZREMŰKÖDÉSE A KIEV ELFOGLALÁSÁVAL VÉGZŐDÖTT HARCOKBAN

Rómából jelentik (MTI): A Resto del Carlino és a Gazzetta del Popolo közli a magyar hadszíntéren kiküldött tudósítójára jelentését a legutóbbi harcokról.

Eszerint a szeptember 10 és 20-ika közötti időszak rendkívüli sikereket jelent a honvédségnek. A magyar csapatokat a Dnyepertől keletre a németekkel együtt vetették harcba. A honvédek résztvettek abban a hadműveletben is, amely Kievet elfoglalásával végződött, ezenkívül Boriszláv és Cherson közt igen sok ellenséges csapatot kerítettek be. A magyarok résztvettek abban a hadműveletben is, amely lehetővé tette, hogy a szövetségesek elérjék az Azovi-tengert. A honvédség legnagyobb részét a Dnyeper középső kanyarulatában vetették harcba. E szakasz ellen a Szovjet időnként három nagyobb és 12 kisebb támadást intézett. Mindenesetben korszerű fegyverrel harcoltak. A támadást tüzéségi előkészítés előzte meg és mesterségesen ködöt fejlesztettek. Az egyik támadás alkalmával, amikor a Szovjetnek szerencsétlenségére sikerült a folyó jobb partját elérnie, rövid idő alatt 150 halottat és többszáz foglyot veszített. A vörösök a legnagyobb veszteséget még is akkor szenvedték, amikor a szövetségesek nagy támadását megelőző napokban ütköztek meg a magyarokkal. A honvédtüzérség és honvéd légierő éppolyan nagy részt kért a hadműveletekből, mint a gyalogság, a gyors- és a műszaki csapatok. Mindent összegezve, a magyar veszteség igen csekély és most sem emelkedik a háboru első heteiben tapasztalt veszteségek fölé. A fogoly szovjet katonák elmondták, hogy az ország belsejében állomásozó csapatok felszerelése hiányos. Ha az amerikai és angol segítség nem érkezik idejében, ami valószínű, akkor a Szovjet végleges összeomlása nincs messze.

SZEMÉLYI VÁLTOZÁSOK VÁRHATÓK A KÖZEL- ÉS KÖZÉPKOLETI ANGOL HADERŐ VEZETÉSÉBEN

Londomból jelentik: (B. T.) Wavel tábornok londoni tanácskozásai angol vélemény szerint kétségkívül világosságot derítettek a brit birodalom előzsidia kérdéseire. A kérdéssel kapcsolatban utalnak még arra, hogy egyidejűleg Moszkvában folynak a tárgyalások a Szovjetnek nyújtandó ha-

dianyagsegítségéről. Wavel londoni megbeszélése összefüggésben van a keletkeleti hadsereg főhadiszállásáról adott jelentéssel, mely szerint a brit haderő fontos átcsoportosítás előtt áll és a közeli, valamint a középső keleten jelentős személyi változások várhatók.

LITVINOV IS RÉSZTVEZ A MOSZKVAI ÉRTEKEZLETEN

Londomból jelentik: (Reuter) A szovjet rádió jelenti a moszkvai értekezletről, hogy utólag kirendelték Litvinov

volt külügyi népbiztost és Golikov altábornagyot, a londoni orosz katonai bizottság vezetőjét a tárgyalásokra. (MTI)

HÁROMTAGU AMERIKAI BIZOTTSÁG UTAZIK RÓMABA

Washingtonból jelenti a Mai Nap: Itteni körökben úgy tudják, hogy háromtagú amerikai bizottság utazik Rómába, melynek feladata a Taylor által megkezdett tanácskozások folytatása a pápával.

Angol csapatmozdulatok az oázisokban

Milánóból jelentik: (B. T.) A Popolo d'Italia szerint az oázisokban észlelt angol csapatmozdulatokból arra következtetnek, hogy újabb jelentős hadműveletek kezdődnek. A lap utal arra, hogy közeledik a háboru számára kedvező évszak.

A SEMLEGESSÉGI TÖRVÉNY MEGSZÜNTETÉSE HADÜZENETET JELENT

Washingtonból jelentik: (B. T.) Roosevelt ellenzéke az egész országban a legnagyobb erőfeszítést fejté ki a semlegességi törvény megszüntetésének, vagy akárcsak módosításának megakadályozására. Taft szenátor értekezletre hívta össze azokat a demokráta és köztársaságpartí szenátorokat, akik valamilyen okból a semlegességről szóló törvény megszüntetése ellen vannak. A hétfőn kezdődő értekezletnek az a jelszava, hogy a semleges-

ségről szóló törvény megszüntetése a tengelyhatalmaknak szóló hadüzenetet jelenti. Washingtonban feltűnést keltett, hogy a kormány egész határozottan számít a semlegességi törvény megszüntetésére. A tengerügyi hivatal javaslatot terjesztett elő a Fehérháza az amerikai kereskedelmi hajók felfegyverzésére. Azokat a hajókat fegyverzik fel, amelyek a haditerületre mennek. A tengerügyi hivatal 100 millió dollárt kér erre a célra.

A WINDSORI HERCEGI PÁR ROOSEVELTNEK

Newyorkból jelentik: (NTI) A windsori herceg és felesége csütörtökön Washingtonba érkezett és mintegy negyedórás megbeszélést folytatott Hull külügyminiszterrel a nemzetközi helyzetről. A hercegi pár ezután Roosevelt elnököt kereste fel. Az elnök déltajban fogadta őket. (MTI)

Általánosságban és részleteiben hozzászólás nélkül fogadta el a pénzügyi bizottság a jövő évi költségvetést

Nagyvárad. Saját tud. A város pénzügyi bizottsága pénteken délelőtt tárgyalta le a jövő évi hat és negyedikmillió pengős költségvetést dr. Soós István polgármester elnöklésével. Az ülésen megjelent dr. Hlatky Endre főispán is. Az előadó, dr. Gyapay László helyettes polgármester budapesti útja miatt távol volt, vitéz Bartha Balázs főszámvevő helyettesítette.

A mérleg ismertetése után a bizottság általánosságban hozzászólás nélkül fogadta el a költségvetést.

A részletes tárgyalás során először a szükségletet vették át és a múlt évvel szembeni változásokat ismertették.

Az iparostanonciskolával kapcsolatban a minisztérium 150 személyes tanoncotthon felállítását kívánja, amelynek felét a város, a másik felét az állam viseli. 34 ezer pengő terhelné a várost, a költségvetésbe erre a célra ennek felét, 27 ezer pengő állították be.

Levente pályák és otthonok építése öt éves terv, a jövő évben 62 ezer pengőt fordítanak erre a célra.

Csökkenti a város a Magyar Norma alaphoz való hozzájárulását, abban a reményben, hogy a város közönsége nagyobb részt vállal a szegényügy rendezéséből a költségvetési kereten kívül.

Tervbevétték a Magyar Ház megvételét. Ez azonban egyelőre elmarad, az erre a célra felvett 25.000 pengőből megépítik a városi házi liftet, segélyben részesítik a Szent Vince Ot-

hont, a Lazarista rendet, 1000—1000 pengő, a Kis Szent Teréz Egyesületnek, a velencei Katolikus Kulturháznak, a Szent László plébániának 500—500, a régi Református Kulturháznak 3000, a nagyváradi Vöröskereszt Egyesületnek pedig 2500 pengőt juttat a város.

Helyesnek tartja a bizottság az egymillió pengős kölcsön felvételét vághidépítés céljára, örömmel vette tudomásul az Aradi-ut kiépítését, az egyes bevételi tételek, piac, házber, vigalmi adóból befolyó összegek emelkedését.

A költségvetést részleteiben és egyhangulag hozzászólás nélkül fogadta el a bizottság.

Az alapok és alapítványok költségvetése, valamint az üzemek és közúti alap költségvetése is hozzászólás nélkül ment át a bizottsági tárgyaláson és kerül elfogadásra a közgyűlés elé.

Egy anglikán püspök és 14 lelkésze a bolsevizmust dicsőíti

Genfből jelentik: (NTI) A Szovjet Távirati Iroda jelentése szerint Essex grófság egyik anglikán püspöke és 14 lelkésze a következő levelet intézte Majszki szovjet nagykövethoz:

— Tekintettel arra, hogy ezelőtti nézeteltérések voltak közöttünk, ma indítatva érezzük magunkat, hogy ki-

Kétfélmillió hűtőházi tojás biztosítja Nagyvárad ellátását

Nagyvárad. Saját tud. A város közéleti helyzetében új, sajnálatos fejtegetet jelent a tojáskereskedések előtti ácsorgás és a piacra kerülő tojásmennyiségek kapzsi összevásárlása. Mivel Nagyvárad környéke ebben a tekintetben elég gazdagnak mondható és a mulatban sohasem fordult elő nehézség, mindjárt a kezdetben felmerült az a gyanu, hogy mesterséges pánikhangozatkeltés történt. A közönség elég rosszul teszi, hogy felül ezeknek a zavarteltéseknek és a kereskedések megrohanásával csak a saját helyzetét nehezíti meg, ugyanakkor alkalmat ad lelkiismeretlen zsidó kufároknak arra, hogy árdrágitásra használják ki a helyzetet.

Munkatársunk a legilletékesebb helyen érdeklődött a helyzet alakulása iránt. A nyert értesülések alapján közölhetjük a következőket:

Nagyvárad kellően el van látva friss tojással is, hűtőházi és meszes tojás pedig a kellőnél is nagyobb mennyiségben áll a város rendelkezésére. A Kemény-testvéreknél kétfélmillió hűtőházi tojást tart nyilván az illetékes hivatal. Ezenkívül nagyobb mennyiségű tojást ajánlott fel a főispánnak a város részére a Magyar Élelmiszer Szállító elnöke is. A tojáskészletek azonban olyan nagyok, hogy erre szükség nincs. Meglehető azonban, hogy kivételes alkalmakra, ünnepekre lekötnek ebből is, hogy a város minden eshetőségre biztosítva legyen.

A Kereskedelmi Hivatal vezetője 15 fillérben állapította meg a tojás darabjának árát. A tojáskereskedésekben rendőr vigyáz az ár szigorú betartására, valamint arra is, hogy egy vásárlókönnyvet csak öt tojást adjanak ki és senki ne vásároljon több könyvvel. Előfordult ugyanis, hogy egyesek több vásárlási könyvvel jelentkeztek tojásért. A közönség kapzsisága így okozta a most tapasztalható zavarokat. Ha néhány nap múlva lehiggad a lázas izgalom, újra a rendes mederbe terelődik a tojáselállítás kérdése.

GONDOSKODIK A KORMÁNY A TAKARMÁNYELLÁTÁS RÓL

Az Új Nemzedék írja: A kormány minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítja az állatállomány fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges takarmányt. Különös gondot fordítanak a sertésnevelésre, hizlalásra és a tejtermelésre szükséges takarmány biztosítására. A sörgyárak szeptember 30-ika után nem vásárolhatnak árpát. Korlátozták a kukoricának emberi táplálkozásra való felhasználását is. Minden gazda a szükséges takarmánymennyiséget feltétlenül megkapja.

fejlesztésre juttassuk rokonszenvünket és csodatlanunkat a vörös hadsereg dicsőítetetté iránt. Tudjuk, hogy győzünk a fasizmus pogány erői ellen irányuló közös harcunkban és megígérjük a Szovjetuniónak, hogy az emberiség kulturájáért harcolva, szóval és tettben segítségére leszünk.

Megsemmisült az ukrainai gyűrűben körülzárt ellenség nagy része

Öt középkaréliai falut elfoglaltak a finnek. Súlyos vereséget szenvedett két szovjet lövészhadosztály a déli arcvonal-szakaszon

A Magyar Távírti Iroda jelenti: Az ukrainai gyűrűben körülzárt ellenséges seregek megsemmisítése, a gyűrűk nagyrésztben lényegében véget ért. A foglyok és a zsákmány számbavétele folyik. A gyűrűkön körülzáró hadműveleti területen további fontos pontokat szálltak meg a szövetséges erők. A magyar csapatok arcvonalán nem történt jelentősebb esemény. Az ellenség itt saját erőink mögött lebecsült ejtőernyősökkel kísérletezett, akiket romboló feladatok elvégzésére szántak. Ezeket ártalmatlanná tettük. Légvédelmi tűzérőnk visszavonulásra kényszerített néhány szovjetgépet.

Helsinkiből jelentik: (Stefani) A finn csapatok elfoglaltak öt középkaréliai falut és kiszabadítottak kétezer különböző nemzetiségű állampolgárt. Javarészt gyermekeket, akiket a vörösök ideszállítottak. Az idegenek borzalas nyomorban éltek. (MTI)

A FINN CSAPATOK UJABB ELŐNYOMULÁSA VÁRHATÓ

Stockholmból jelentik (NTI): A Nya Daglight Allehanda finn arcvonalbeli tudósítója interjút folytatott Talvala finn vezérőrnaggyal, aki a finn előnyomulást az egyik szakaszon vezette. A vezérőrnagy kijelentette, hogy a finn csapatok előnyomulása villámszerű volt a számbelileg összehasonlíthatatlanul nagyobb szovjet orosz erőkkel szemben. A finnekkel szembekerült hadosztályokat megsemmisítették. A tudósító szerint a finn csapatok további előnyomulása várható. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A keleti arcvonal déli szakaszán folyó harcokban szeptember 23-án egy német páncélos hadosztály egyes részei két szovjet lövészhadosztályra bukkantak. A harcok sikeres támadásba mentek át és súlyosan megverték a szovjet hadosztályokat. 1700 foglyot ejtettek. (MTI)

ELLENSÉGES ALLÁST FOGLALTAK EL KELET-AFRIKÁBAN AZ OLASZ CSAPATOK

Rómából jelentik (Stefani): Az olasz főhadiszállás 479-ik közleménye: Északafrikában heves légi tevékenység folyt a Marmarica sivatag egén, Cirenaiában és Egyiptom határvidékén. Német vadászok nyolc ellenséges gépet lelőttek. Tripoli, Benghazai és Bardia ellen végrehajtott el-

lenséges légitámadások során Bardia-ban találat ért egy kórházat. Három ember meghalt, hat megsebesült. Tripoli felett egy gépet lelőttünk. Kelet-afrikában egy hadoszlopunk kitört a Gulgyabert helyőrségből és egy ellenséges állást elfoglalt. Az ellenség érzékeny veszteséget szenvedett. A gondari harcok egyéb szakaszain tűzérő tevékenység folyt és előretolt osztagok ütköztek meg. A csütörtökre virradó éjjel angol gépek szálltak el Palermó felett és több bombát dobtak

le. Eddigi jelentés szerint emberéletben nem esett áldozat. Az olasz légi egységek a szerdára és csütörtökre virradó két éjszaka bombázták Málta légi támaszpontjait és súlyosan megrongálták a Földközi-tenger keleti részében egy kisebb ellenséges hajót. (MTI)

(Hadműveleti övezet.) Mint a Stefani iroda északafrikai különtudósítója jelenti, az olasz légihaderő tovább támadja Tobruk erődítményeit. Az olasz repülők a bombákat kato-

Az Egyesült Államokat inkább fenyegeti gazdasági összeomlás, mint külső ellenség

A semlegességi törvény felfüggesztésére határozati javaslatot nyújtottak be a szenátusban

Washingtonból jelentik: (NTI) Mc Keller szenátor a szenátusban határozati javaslatot nyújtott be a semlegességi törvény felfüggesztéséről. Kijelentette, hogy a semlegességi törvény határozott ellentétben áll az Egyesült Államok politikájával. A törvény megvan, de a kormány nem veszi figyelembe. Ezért kell felfüggeszteni. (MTI)

Washingtonból jelentik: (Bud. Tud.) Az elszigetelődési párt nevében Clark szenátor kijelentette, hogy mi a harcot Roosevelt ellen a legélesebb eszközökkel folytatni fogjuk. Az elnöknek igen nehéz dolba lesz a kongresszusban, ha a semlegességi törvényt megszüntetését akarja keresztülvinni. (MTI)

Öt amerikai repülő megtagadta a szolgálatot az angol hadseregben

Washingtonból jelentik: (NTI) Te-kinttel az Atlanti óceán északi részében elszöndevett sulyos angol hajóvesztésekre, több oldalról sürgetik a kongresszus bizottságainak titkos ülésre való összehívását, hogy határozzanak a hajóépítésre megszavazott 850 millió dollár felemeléséről, minthogy ez az összeg nem látszik elegendőnek a veszteségek fedezésére. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) Egy amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint öt amerikai repülő kiképzésé-

nek betegezése után megtagadta a belépést a brit légierő harci kötelékébe. Elhatározásuk okául az alacsony fizetést hozták fel. Egy hatodik amerikai repülő kijelentette, hogy fél a harctól. Mind a hat repülőt, árulás miatt elbocsátották a brit szolgálatból. (MTI)

Berlinből jelentik: (Bud. Tud.) A Londonban most tartott konferencián Eden határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben kimondta, hogy a Roosevelt és Churchill-féle nyilatkozat, azokat az általános célokat tartalmazza kifejezésre, amelyekért a szövetségesek harcolnak. (MTI)

Frenozel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvarad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

nai célpontokra, lőszerraktárakra, üzemanyagraktárakra szórták le. Minden célpontot eltaláltak. Heves robbanások hallatszóttak és nagykiterjedésű tüzek támadtak. (MTI)

tengerészeti miniszter a bermudai Hamiltonba érkezett. Feladata, hogy az Egyesült Államok véderő berendezéseit ezen a brit gyarmaton felülvizsgálja. (MTI)

A HÁROMHATALMI EGYZEMÉNYT MÉLTATJAK A JAPÁN LAPOK

Tokióból jelentik: (NTI) A háromhatalmi egyezmény megkötésének évfordulóját megelőző napon a japán sajtó hosszabb cikkekben foglalkozik a német-japán kapcsolatokkal. A lapok szerint a háromhatalmi egyezmény megmutatta a régi rend kiküszöbölésére és az új világrend megteremtésére vezető utat. Ebben az értelemben világos határvonalat húzott a szövetségesek és a statusquo-államok között. (MTI)

FONTOS KINAI HADÁSZATI TÁMASZPONTOT FOGLALTAK EL A JAPÁNOK

Tokióból jelentik: (NTI) A Domei Iroda jelenti, hogy a japán haditengerészet erős repülőkötelékei csütörtökön megsemmisítő támadást intéztek Csunking ellen. Fontos katonai célpontokat teljesen elpusztítottak. Japán hadihajók lötték Jingtient. Csütörtökön elfoglalták Sangsait, az ellenség egyik fontos hadászati támaszpontját. (MTI)

Ülést tartott a fasiszta párt nemzeti tanácsa

Rómából jelentik: (Stefani) A fasiszta párt nemzeti tanácsa csütörtökön délelőtt ülést tartott. A párt a következő határozatot fogadta el:

A párt nemzeti tanácsa forró üdvözlését tolmácsolja a feketekézűeknek és azoknak a csapatoknak, amelyek a keleti arcvonalon diadalmasan harcolnak a bolsevizmus ellen és így folytatják azt a forradalmi harcot, amelyet húsz évvel ezelőtt indított meg a Duce. A fasiszta nemzetet büszkeséggel tölti el a tengely merész harco-

sainak vakmerő tettei, akik betörték a britek erős erődítményeibe és ezzel megmutatták a feledékenységnek és a rosszakaratnak, hogy mi az olasz acélosság és hősiesség. A nép háláját és csodálatát tolmácsolják a gondari hős légionistáknak, akik bár túlsúlyban levő ellenséggel küzdenek, magasra emelik az olasz lobogót a birodalom földjén.

A párt titkára ezután ismertette azokat a rendszabályokat, melyeket az ellenőrzés céljából hoztak. (MTI)

Igyunk DREHER HAGGENMACHER NAGYVÁRADI sört!

Legolcsóbb „folyékony kenyér“

Minden italmérésben kapható!

Legegészségesebb és legkönnyebben beszerezhető népitál!

Gyűlést tartott az Ipartestület vezetősége

Megszigorítják a tanoncvizsgákat. Elfogadják az új költségvetést. Sor kerül az iparosok nyugdíjügyének rendezésére

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután tartotta meg a nagyvárad-i Ipartestület vezetősége rendes havi gyűlést, amelyen több fontos kérdést tárgyalt.

A gyűlésen a vezetőségi tagokon kívül megjelent dr. Olasz Vilmos kereskedelmi- és iparkamarai főtitkár is. A gyűlés a magyar Hiszekegy elimádkozásával kezdődött meg. Szabó Károly elnök nyitotta meg a gyűlést, majd dr. Kiss Endre jegyző felolvasta az elnöki jelentést.

Az elnöki jelentés tudomásulvétele után dr. Kiss Endre felolvasta a múlt gyűlés jegyzőkönyvét. A hozzászólások során Kovács Antal, a szabószakosztály elnöke rámutatott a tanonctartásnál észlelhető visszaélésekre. Hangoztatta, hogy

sok mester a megengedett létszámon felül tart tanoncot. Nógrády vezetőségi tag arra hívta fel a figyelmet, hogy a tanoncok a segédvizsgán sokszor a legelemibb dolgokat sem tudják.

Elég volt húsz éven keresztül látni azt, hogy minden felelősség nélkül „gyártják” a megfelelő képzés nélküli iparosokat.

Dr. Olasz Vilmos főtitkár hozzászólásában szintén helytelenítette a tanonctartás körüli visszaéléseket, hangsúlyozta, hogy a jövőben a vizsgák szigorúabban fogják élni a magyar ipar fejlődésének, versenyképességének és színvonalának érdekében. A törvény előírja, hogy a mester két segéd után két tanulót és minden további két segéd után egy tanulót engedélyez. Kivétel csak a mester saját gyermeke lehet. Ezt a törvényt kell végrehajtani és ellenőrizni.

Szabó Károly elnök bejelentette, hogy felhívással fog fordulni a mesterekhez ebben a kérdésben. Reméli, hogy mindnyájan megszívlelik a teendőket.

Szóba került még a tanoncok iskoláztatása, a 4 elemi végzettséggel bírók szegődtetése és a marosvásárhelyi tanoncotthon által felajánlott székelyfiúk kérdése. Az elmúlt hónap költségvetését a gyűlés kisebb hozzászólások után elfogadta.

A városi iparhatóság biztosához jóváhagyás és módosítás végett benyújtott új költségvetési javaslat kisebb módosításokkal visszaérkezett és azt a pénztáros a gyűlés elé terjesztette. Szabó Károly elnök megvilágította az egyes módosítások hátterét. A költségvetési javaslatot 66.400 pengő bevétellel és 66.400 pengő kiadással a gyűlés elfogadta.

Sor került ezután az ipartestületi Szék kiegészítésére. A Szék tudvalevőleg az Ipartestület bírói, fegyvermi szerve és sokszor nagyfontosságú gyakorlati kérdésekben kell határozni. A Szék elnöke Széles Károly. Alelnök lett Megyeri Ferenc építőiparos, tagjai pedig Podolcsák József szövőiparos, Varga Gyula cipész, Pusztai Dezső reszelővágó és Szabó Sándor élmezőnyes iparos.

Kicsérélték ezután a mestervizsgáztató bizottság több tagját, majd az Ipartestület két tisztviselőjének, dr. Kiss Endrének és Patkás Jánosnak a jegyzői tanfolyamon való részvételük

költségeit szavazták meg. Dr. Kiss Endre szegény iparosok javára lemondott a megszavazott összegről. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan felmerült az Ipartestület tisztviselőinek kérdése is. Továbbalkalmazásukról vagy a pályázatok kiírásáról a jövő csütörtökön összeülő rendkívüli gyűlés fog határozni.

AZ IPAROSOK NYUGDIJA

A nagyvárad-i Kereskedelmi és Iparkamara a hatáskörébe tartozó terület számára tervbevett szaklap kérdése után tárgyalták a budapesti Kamara átiratát az iparosok öregségi és rokkantsági nyugdíjára vonatkozóan.

Szabó Károly elnök bejelentette, hogy a következő gyűlésen ebben a kérdésben is javaslattal fordul a vezetőséghez, miután tanulmányozta és összegezte az OTI egyik titkárának és az IPOK-nak a javaslatát.

Az aggodalommal fogadta el Tóth Kálmán elaggott bádigos és vízvezeték-szerelő iparosnak az iparos aggmennázba való felvételi kérését a gyűlés szintén egyhanguan fogadta el. Javaslattal tettek az aggmennáz számára a téli beszerzésekről való gondoskodásról is. Ebben a kérdésben az elnöki tanács fog határozni. Miután a tárgysorozatba felvett alapszabályok tárgyalására idő nem volt, az amúgy is részletesebb megvitatást igénylő kérdést a jövő csütörtökön összehívott rendkívüli gyűlésen fogják letárgyalni.

A gyűlést az elnök köszönő szavai után a Hímnusszal fejezték be.

A pirospötytös kisasszonyok bucsuja

Kultuszminiszeri előnyök a főiskolai munkatáborosok részére

Budapestről jelentik: A közelmúltban jelentettük, hogy az Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat férfitáborai leszereltek. Most fejeződtek be a női táborozások. Hétfőn, kedden és szerdán érkeztek Ohaj, Nagysurány, Jászómszent, Imreg, Felőr, Somkerék, Galgó, Kérő és Nagyiklód községekből a „pirospötytös kisasszonyok” Budapestre.

A bucsú pillanatában ünnepélyes külsőségek között olvasták fel a búcsúparancsot:

— Négy hét nem egy idő, de ez a négy hét, ez a pár nap — olvassuk a búcsúparancsban, — életük egyik legszínesebb, legmaradandóbb szakala lesz. Legtöbbjük most tanulta meg, mit is jelent az a sokszor használt,

színtelenné koptatott szó, magyar élel. Most látják csak igazán, mit jelent a szegénység, most döbrentek csak rá, mi minden sorvasztja, gyengíti drága véreinket. Most tanulták csak meg: mennyi feladat, mennyi tett várja a vezető értelmiséget. Most szerették meg a gyermekét, a jövő ígését, az eljövendő évek katonáját, erkölcsös anyját. Most ismerték meg, milyen szép az önök hivatása: a család gondozása és összefogása, erősítése, fejelemzése és felüdítése...

Kiosztották az Egyetemi Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálat „igazolványait” is, melyek a kultuszminisztérium által biztosított előnyjogok élvezésére jogosítanak.

Ezek a kedvezmények:

IPARTESTÜLETI

gyűlésen voltam tegnap este. A gyűléseken való részvétel nem a legelvezetesebb foglalkozásokhoz tartozik, mégis szinte meghatározottsággal gondolok erre a vezetőségi gyűlésre. Ami a magyar embert, különösen pedig a tiszties magyar iparost jellemzi: higgadság, körültekintés, aprólékos gondosság és nagylelkűség, komoly felelősségtudat és kari összetartás, mind megmutatkozott ezen a vezetőségi gyűlésen.

Nem akarom azt állítani, hogy nem voltak viták, nézeteltérések s itt-ott szenvedélyes kiszólások. Inkább a gyűlés alaptonusára, a tárgyalások folyamán megmutatkozó általános hangulatra kívánok rámutatni. Ezt annál is inkább tehetem, mert magam csak külső figyelő voltam, az események kötelességszerű krónikása, akit ezen a kötelességen kívül a húsz éves elnyomatás elesettségéből alig tel-emelkedő élni akaró és szemmel láthatólag is fejlődő magyar iparosság ösztöne szeretete vezet és irányít.

Ami a gyűlésen láttam és tapasztaltam, az a jövő biztos záloga. Azt a gondosságot, amellyel a tanoncok szegődtetésének, oktatásának és nevelésének kérdését tárgyalták, pusztán szakmai szempontok, vagy anyagi érdekek nem tudják megmagyarázni.

Elkölszi emelkedettség, magyar hazafiúi szív és lélek kell ahhoz, hogy tiszties ösz és fiatal iparos a tanonc képzettségéről, fejelemre való neveléséről beszéljen. A szemek összecsillanásából, az elejtett halk megjegyzésekből, az ingenlő tejbőlintásokból pedig azt lehet megállapítani, hogy itt egyöntetű gondolkozasmódról, egytorma erkölcsi emelkedettségéről van szó. Büszkének lehetnek erre a magyar iparosok annál is inkább, mert példájuk bizony nagyon is elkelne nemzeti életünk sok más vonatkozásában.

Ami ellenvetés elhangzott, az is csak azt bizonyította, hogy a közdoggal iránt talán még nagyobb gondal viselhetnek, mint saját ügyeik iránt.

Ha a tárgysorozat egyes pontjain nem találkoztak azonnal a nézetek, ha néha a vita szavai hangzottak is fel, amikor az elaggott iparosok táplálékára került a sor, akkor egyhangu volt az igenlő határozat. Szinte meg sem várták, hogy a javaslatot teljes egészében kifejtésük előttük.

Büszke vagyok erre a gyűlésre. Büszke vagyok a magyar iparosra, mert minden erkölcsi tulajdonsága meg van arra, hogy értékes alkotó eleme legyen a szebb, boldogabb magyar jövőnek.

Egyenlő feltételek esetén a munkaszolgálatot nem teljesítettekkel szemben előny az egyetemi, főiskolai felvételeknél, a különféle kedvezmények elnyerésénél (vizsgadíjengedés, ösztöndíj, diákszociális segélyezések), külföldi munkatáborokban való részvétel kizárólag részükre való engedélyezésnél, állami és kormányzati alkalmazásoknál elsőbbség.

A hazaérkezett hajdonok vala-mennyien jó egészségben, frissen és nagy vidámsággal szereltek le; boldogok, hogy résztvehettek a nagy életmennyiskolák: az önkéntes munkatáborok áldásos életében.

A 37-es 139-es gyalogezred hősi emlékmű adakozóinak további névsora:

(Folytatás). Sebestyén Sándor Nagyvárad 1, Saáry Lajos Hajdusoboszló 1, Schulde Béla Nagyvárad 5, Schweiger György Budapest 10, Schwarz Lipót Nagyszalonta 5, Stoller Sándor Hajduböszörmény 1, Székely Ferenc Örvénd 1, Szilágyi Mihály Tetétlen — 50, Szücs Gyula Tetétlen — 50, Szabó Balázs Szerep 1, Szabó Sándor Tetétlen 5, Szücs György Nagyvárad 5, G. Szücs Balint Komádi 1, Szilágyi Andras Elezd 2, Szent István tiszulal Balassagyarmat 5, Szántó Gyula 2, Székely István Balassagyarmat 1, Szabó Andor Nagyvárad — 50, Székely Lajos Berekböszörmény — 50, Szabó Sándor Csepel 1, Szénási Ferenc Debrecen — 50, Sztaniszlai Lajos Komádi 1, vitéz Szentmiklóssy György Debrecen 2, vitéz Szendvi Mihály Komádi 2, Tarsai László Nagyvárad 2, Tada János bíró Jádremete 2, Tóth György Péter Topolya 10, vitéz Tóth Ferenc Balassagyarmat 2, Torma Sándor Rákospalota 2, Tatár Antal Debrecen — 50, Tóth Kálmán Debrecen 1, Ungár Béla Balassagyarmat 2, Ujvári Máté Debrecen 1, dr. Uzony György Hajduböszörmény 10, Veresmarti László Tetétlen 1, dr. Váradi József Nagyvárad 2, Varnya Lajos Óbecse 3, Vadász Géza Nagyvárad 10, Vajda Gyula Losonc 3, Vencel Pál Nagyvárad 2, Varga Lajos Nagyvárad 3, Végh Ernő Debrecen — 50, Veszeli Pál Nagyvárad 2, Weisz Mór Nagyvárad 2, Mozsa Géza Debrecen 2, Magocs Dezső mérnök Balassagyarmat 5, Miklóssy A. Kálmán Nagyvárad 2, Máté János Máv tisztviselő Nagyvárad 1, dr. Miklós Jenő Margita 5, Mayer Artur Budapest 3, Molnár Gábor Hajdusoboszló 1, Madar Imre Sárrétudvar 34.70, Mados Imre Nagyszalonta 5, Mórósz Pál Debrecen 1, Magyar-Olasz bank r. t. nagyvárad-i fiók 5, özv. Matos Gézané Nagyvárad 2, Nyerucok János Bajon 10, Nyerucok János Topolya 10, Nyiki János Szerep 1, Nagy Imre Kismarja 1, vitéz Nadányi János Bihar vármegye alispánja 10, Némethi József Debrecen — 50, Nagy Sándor Hajduböszörmény 1, Olasz Sándor Örvénd 1, Ötvös Mátyás Topolya 10, Pestj László Kismarja 1, Petroviciu János Nagyvárad 2, dr. Pálfi Domokos Marosvásárhely 5, Pálfi Domokos Marosvásárhely 5, Papp Zsigmond Komádi 1, Péterfi Simon Nagyvárad 2, Puskás György Nagyvárad 1.50, Papp Román Ganztelep Nagyvárad 2, ifj. Pető Sándor Kismarja 2, Penyige József Debrecen — 50, Pozsár Pál Komádi 1, Rotter Gábor borkereskedő Székelyhid 5, Rác Kálmán Debrecen 2, Rottenberg Izó Nagyvárad 2, Réti Jakab Balassagyarmat 2, Reich András Nagyvárad 3, özv. Sinyi Gyulané Kismarja 1, Simon Sándor Komádi 2, Sávi Lajos Óbecse 5, vitéz Sárközi Imre 7.50, Sándor Pál Balassagyarmat 2, Spronc Ernő Becske 2.40, Skavinszki András Nagyvárad 1, Weber Antal Topolya 5, Weisz Miklós Nagyvárad 15, Waeshmann Ferenc Budapest 10, Wintunik Mór Budapest 50, Zilahi Lajos Hajduböszörmény 2, Zádor Béla Berettyóújfalú 15 pengőt.

(Folytatjuk.)

Hirdessen Magyar Lapokban

Nagyszabású közmunkákat indított a város

Kiadták a városi bérházak lakásait és üzleteit. — Előkészületek a keddi közgyűlésre

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt a városi közgyűlés — mint jelentették — dr. Haltyk Endre főispán elnöklésével ülést tartott.

A gyűlés egy részét már ismertettük. Tegnap lapunk zárta után a gyűlés tovább folytatta a tárgysorozat megvitátását. A NÉP és Családvédelmi Alap ismeretes házépítő akciójához telket kért és kapott a várostól. Most újabb telekkérelemmel fordultak a városhoz.

A közgyűlés elvben hozzájárult a bihari-hágói út mentén lévő 14 holdas telek átengedéséhez bizonyos ellenszolgáltatás ellenében.

Dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy szociális szükségletből lévén szó, az építkezést meg kell valószínűsíteni, az aron nem szabad elbuknia az ügynek.

A polgármester ebben az értelemben folytat tárgyalást az országos felügyelettel.

Az árvízkárosultak részére 80 ezer pengőt bocsájított rendelkezésre az állam. Ebből a károsultak kölcsönöket kapnak.

Ezután került sor a városi épületekben lévő lakások és üzlethelyiségek bérbeadására.

pengő bérért a Haas Fülöp R. T.

A Havranek-féle helyiségben évi 1500 pengő bérért Szőke Albertné megmarad.

A Schner Gizella évi 1500 pengő bérért megmarad.

Rigó Ilona helyiségét évi 1500 pengő bérért Veres Józsefné.

Bernáth József helyiségét évi 1000 pengőért Swoy József, végül

Harmati Márton helyiségét évi 1200 pengő bérért Kelemen Kálmán fűszeres kapta meg.

A VÁROSI ALKALMAZOTTAK FAELLÁTÁSA

Elfogadta a közgyűlés a Szent László tér rendezésére, valamint a városházi lift 16500 pengőért való megépítésére vonatkozó javaslatokat. Egyhangú helyesléssel vették tudomásul, hogy városi és közüzemi alkalmazottak tűzifa-szükségletéről a város gondoskodik. A közüzemi székháznál a villanymunka többletet 4200 pengő értékben a villamosmű végzi el.

Bejelentette a polgármester, hogy az útalap költségvetése terhére személyes tehergépkocsit, valamint úthengert szereznek be. A személykocsi 12.000, a teherautó 28.000, az úthenger pedig 30.000 pengőbe kerül.

A KEDDI KÖZGYŰLÉS TÁRGYPONTJAI

A közgyűlés végén ismertette a polgármester a kedden tartandó közgyű-

lés anyagát is. — A közgyűlés a város jövő évi költségvetését tárgyalja.

Ezenkívül bejelentik, hogy dr. Thury László főügyész lemondott a magán-nyelviskola igazgatói tisztségéről, tárgyalja a katonai kórházzal kapcsolatban a területcsere ügyét. Az elővásárlási jogi bizottságba Bartsch Sándor, székely Lajos és Mónus Sándor bizottsági tagok megválasztását javasolja a polgármester. A felduzzadt állampolgársági ügyek intézésére szükségesnek mutatkozik egy aljegyző és irodaségedtisztnak, azonkívül öt kézbesítőnek az alkalmazása. A főiskolai kérdéssel kapcsolatban Kortsáros László azt javasolja, hogy ha a műegyetem nem kerülhet Váradra, kereskedelmi, vagy gazdasági főiskolát kérjen a város. A zsirbeszerzés biztosítására 225 ezer pengő kölcsönt vesz fel a város. A zenei körökönél újabb tanári állás szervezése látszik szükségesnek, tárgyalják a színház 10 ezer pengős szubvenciójának ügyét, a vártemplomban 2000 pengős oltárképet festetnek, a villamosműnél a kapcsolótábla berendezést cserélik át 53—54 ezer pengő értékben. Szerepel még egy 250 ezer pengős kölcsönügy, valamint a bérház építésre az 500 ezer pengős kölcsön felvételének kérdése is.

A POLGÁRMESTER ÜDVÖZLÉSE

A csütörtöki közgyűlés délután két óra után ért véget. — Az ülés végén Kortsáros László bizottsági tag köszöntötte a polgármestert felépülése és előléptetése alkalmával.

A polgármester köszönetet mondott az üdvözlésért és igérte, hogy továbbra is lelkiismeretesen és lelkesedéssel áll városunk szolgálatában.

Kik kapták meg a városi épületekben levő lakásokat és bolthelyiségeket?

Az ülésnek ezt a részét zártnak nyilvánította a közgyűlés. Az odaítélésnél az irányadó szempont az volt, hogy első sorban keresztények és nemzeti szempontból érdemesek kapják meg a megürült helyiségeket.

Ahol keresztény pályázó volt, ott a keresztény kapta meg a bérletet, ahol pedig nem volt keresztény pályázó, ott az eddigi bérlőt hagyták meg.

A VÁROSI HÁZAK LAKÓI

Városi lakásokat a következők kaptak:

A Bazár-épületben:
A Pajkossy-féle tánciskolát évi 1200 pengő bérért a Református Kör, Aron Sándor lakását évi 1200 pengő bérért a Hadapród iskola tisztikarának ajánlották fel.

Az Apolló-épületben:
Dr. Kovács Gyula lakását évi 1100 pengő bérért Görgényi László százasos.

Dr. Bán György lakását évi 1150 pengő bérért Szunyogh Sándor időbirtokos.

Bleier Andor lakását évi 1100 pengőért dr. Kaczián Lóránd ügyvéd.

Dr. Simonyi Ernőné lakását évi 1500 pengőért Rencz Antal orvos.

Dr. Hajdu Zoltán lakását évi 400 pengő bérért a Hadapród iskola részére ajánlják fel.

A Csesztivő-épületben.
Dr. Féder Ottó évi 1400 pengő bérért megmarad.

A Vitéz-utca 7. számú Munkásházban:

Rákosi János évi 420 pengő bérért megmarad, Özv. Bogoy Sándorné évi 420 pengőért megmarad.

A Rimanóczy-utca 1. számú házban:
Dr. Weisz Sándor orvos lakását évi 900 pengő bérért a katonaság részére ajánlják fel.

AZ ÜZLETHELYISÉGEK BÉRLŐI

A Bazár-épületben:
Tóth Ferenc üzletét évi 1400 pengő bérért Özv. Tóth Ferencné.

London Józsa üzlethelyiségét évi 1400 pengő bérért Mocsári Sándor írógépkereskedő.

Simonyi-Bornstein-féle helyiségét évi 1400 pengő bérért Sugár István szabó.

Hegedűs Nándor évi 3000 pengő bérért marad.

A Norma cipőüzlet helyiségét évi 3800 pengő bérért Fekete Gézáé.

A Pacala gyógyszerár évi 5000 pengő bérért egyelőre marad, itt később megnyitják a kaput.

A Török és Szedlák-féle helyiséget évi 2000 pengő bérért Török Béla.

Vidor évi 6000 pengő bérért megmarad.

Szabó és Grosz féle helyiséget (illat-szertár) évi 1400 pengő bérért Badar Benjámin.

Az Aron-féle üzlethelyiséget évi 2000 pengő bérért az Estilap.

A Jappert cukrászda évi 8000 pengő bérért marad.

A Sugár István féle műhely évi 1000 pengő bérért a Jappert kibővítésére.

Bornstein kalapos helyiségét évi 1200 pengő bérért Steiner Lajos.

A Kovács-Blum vendéglő helyére kerül a gyógyszerár évi 2400 pengő bérért.

Aron Sándor évi 700 pengő bérért megmarad.

Krausz Jakab cégfestő helyiségét évi 700 pengő bérért Agárdi Istvánné.

Tar fodrász évi 1200 pengő bérért megmarad.

Az Apolló-épületben:

A Román Bank helyiségét évi 6000

Több, mint hatezer pengőt kerestek az erdélyi elemisták és diákok

Erdély elnyomatásának idején alakultak meg a Székelyföldön és a többi erdélyi részeken az ugynevezett iskolaszövetkezetek. A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszterium természetesen további munkalehetőséget biztosított a kis szövetkezeteknek, mert a gyakorlati életre való nevelésben fontosnak tartja a tanulók szövetkezeti működését. Ezek a kis alakulatok teljesen az elemisták és a középiskolások diákok garasából gyűjtött tőkével rendeztek be az iskolában saját maguknak üzletet, ahol irkát, rajzszegyet, tollat, tiszórait, árultak. Szerveztük teljesen olyan, mint a „nagyok” szövetkezte. Elnökök van, ügyvezetőjük, holtosuk, könyvelőjük, felügyelőbizottságuk és szabályos gyűléseket tartanak. Így már az iskola padjaiban megismerik az üzleti életet s megtanulnak a saját pénzüikkel gazdálkod-

Jövőévi programjáról nyilatkozott Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzói biztosa

Ungvárról jelentik: (MTL) Kozma Miklós kárpátaljai kormánybiztos működésének első évfordulója után a jövő évi programjáról nyilatkozott a kárpátaljai magyar és ruszin lapokban.

— Haladunk tovább azon az úton, amelyet az elmúlt évben nem egészen sikertelenül jártunk — kezdte

nyilatkozatát a kormányzói biztos. Kárpátalja politikai kérdései nyugvópontonra jutottak és a konszolidáció határozott lépésekkel halad előre. Kárpátaljának külön külpolitikai kérdései nincsenek és a régi orosz külpolitikai csökevények, a nagyorosz és ukrán törekvések sincsenek. A jövő legfontosabb feladatának a kormányzói biztos a közéletmezés jobb megszervezését jelölte meg. Kárpátalja közoktatási kérdéseivel a jövőben saját maga kíván foglalkozni. Örömmel állapítja meg, hogy a tanítók nagy része abbahagyta a meddő politizálást. A gazdasági kérdésekről szólva, kijelentette, hogy tovább folytatja a már eddig is szép eredményeket felmutató szövetkezetek csúciszervezetét. Az alapokat leraktuk, a falakat felépítettük, a jövőben a tetőt kell felhúzzuk és a belső részt berendezzük — fejezte be nyilatkozatát Kozma Miklós, Kárpátalja kormányzói biztosa.

Megnyílik újból a marosvásárhelyi hadapródiskola is. A Magyar Tudósító jelenti: Marosvásárhely egyik büszkesége volt a honvéddapródiskola, amely 22 esztendői kényszerszünet után az idén ismét megnyílik. Október 1-én a városi közönsége ünnepélyesen fogadja a m. kir. Csaba királyfi honvéddapródiskolába bevonuló növendékeket, akik az ország minden részéből érkeznek oda.

Belvárosi mozgóban

Feketeszárú cseresznyeHunyady Sándor örökbecsű alkotása.
Amerikai rendezésben.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA**Süt a nap**Zilahy Lajos világhírű regénye a magyar katona,
a magyar nép új életének tündérmeséje
Nagy Aliz, Olasz L., Kiss Manyl. Rózsahegy Kálmán,
Mály Gerő.
Pótkép „Egérbál”. Hiradó.

Apolló filmszínházban

Pénteken indul John Steinbeck világhírű
regényének filmváltozata**Érik a gyümölcs**Hőse a kenyéradó édes anyaföld, a küzdő szenvedő
nép, a család, az ember, ki dolgozik, harcol,
a föld áldásáért.**Nagyvárad huszártiszt
az első szójababos sajt
készítője**

Nagyvárad. Saját tud. Az ország népélelmézésének javítása: ez a kérdés foglalkoztatja most nemcsak az illetékes hatóságokat, hanem a fiatalabb orvosnemzedéket is. A szójabab lisztjének felhasználásával rendkívül fokozható az egyes élelmiszerek, így a kenyér vitamin és fehérjetartalma, aminek különösen a nehezebb testi munkát végzők vehetik nagy hasznát. Megállapították, hogy a szója felhasználásával a népbetegségek is minimálisra csökkenthetők.

Magyarországon az első, szójjával készült sajt nagyvárad szarmazású ember készíti: még pedig gróf Pongrácz Vilmos, akit a világháború idején, mint Vilmos huszártiszt, teljesített szolgálatot Nagyváradon és rendkívül sok baráti és rokoni szál fűzi ehhez a városhoz most is. Gróf Pongrácz Vilmosnak birtoka van Bihar-megyében s ehhez a birtokhoz csak egy év előtt jutott hozzá ismét, a románok kivonulása után. Az egykori népszerű huszártiszt már évekket ezelőtt a közgazdasági életben helyezkedett el s birtokán mintagazdaságot létesített. Ebben a mintagazdaságban készítik most az első, szójjával készült sajtot, ami táperje mellett rendkívül ízletes is és mindenki nagyon szívesen vásárolja.

Ismét egy példa arra, hogy a mai világban minden téren érvényesülhet a keresztény akarat és tudás és a sajtgyártás sem homályosíthatja el sem a hősi dicsőséget, sem az ősi nevet.

**Olvasnivalót kérnek
a front katonái**

Lapunk már többször közölt felhívást a fronton harcoló katonák érdekében és arra buzdította az olvasókat, hogy küldjenek olvasnivalót, újságokat, könyveket, folyóiratokat, képeslapokat honvédeinknek. Fel sem tudjuk itthon mérni, hogy milyen nagy szolgálatot teszünk ezzel. Minden elküldött újság, képeslap, vagy könyv a szeretet üzenete a távollevőknek. Már pedig honvédeink megérdemlik, hogy a szeretet és a figyelem apró, de annál becsesebb jeleivel vegyük körül őket.

Több ízben közöltük már a tábori posták pontos címét. Reméljük, hogy felhívásunk nyomán sok küldemény indult el a frontra.

Egyik kedves olvasónk a következő köszönő tábori lapot kapta a fronton küzdő katonáktól:

(Valahol Olaszországban,
1941. szeptember 18)

Igen kedves kisasszonyunk!
Megható érzéssel vittük kézbe a mai napon írt, távol, a Dnyeper parton hazafias érzésből származó újság küldeményét, a hét darab képeslapot, amely a magyar betűgyönyörű üzenetét hozta nekünk vigasztalóan gyakran feltörő honvágyunkra itt, a végtelen ukrán síkságon, ahol összekötő fonálunk az

othoniakkal, családunkkal, anyákkal, gyermekeinkkel, feleségünkkel és menyasszonyunkkal csak az írott üzenet, a levelezőlap, a reszelt leve írott sorok és az annyira drága ismeretlen hazafias küldeményet, mint igen kedves kisasszonyunké, akiről így, a távoli ismeretlenségéből is megállapíthatjuk, hogy olyan lény, mint a szabadságharcaink hőseinek voltak. Új erőt kapunk az ilyen gyengéd ajándékoktól, gondoskodásuktól további harcainkhoz, mely hazánkat is a biztos jövő és a győzelem útjaira vezérli.

Számtalan szívélyes harctéri üdvözléssel:
(Tizenkét aláírás.)

Eddig a levél.

Kedves olvasó! Te, aki este nyugodtan hajtod pihenőre fejed, akinek csak egy kis figyelmességet jelentene néhány kiolvasott lap, képes folyóirat, könyv elküldése, szerezz vele örömet katonáinknak. Ha egyéb elégtételt nem is éreznél, egy olyan köszönő lapért, mint a fenti is, érdemes megtenni. A sokféle és furcsábbnál furcsább gyűjtőszendvedély között elférne az is, hogy egyesek ilyen köszönő lapokat gyűjtsenek.

Vácasfejlesztés — vácsejlesztés**Nem locsolják rendesen
a Mussolini-tér körüli utakat**

Panaszos levelet kaptunk egyik hű olvasónktól. A levél így szól:

„A Mussolini-tér környékén nem locsolják rendesen a járdákat és a kocsit. Az utcáprók irtózatossá porfelhőköt kavarnak fel a levegőbe. A por és

piszok belep a gyümölcsöt és a piaci élelmiszereket. A poros levegő terjeszti a tüdővést. Alapos, gyakori locsolást kérünk naponta legalább háromszor. Csak öntözés útján történjék az utcaseprés. Tisztelettel: aláírás.”

**Teljes sötétségben van a Szaniszló-utca
alsó része**

Panaszos levelet kaptunk egyik Szaniszló-utcai olvasónktól is. Ez a levél így szól:

„Tisztelt Szerkesztő úr!

Kérjük, legyen szives az illetékesek figyelmét felhívni arra, hogy a Szaniszló-utca alsó részén még tompított világitás sincs, holott ott a fák sűrűsége miatt igazán nagy szükség lenne rá. A Szaniszló-utca eleje és más utcák is nagyszerűen vannak világitva, nem

indokolt tehát itt a Hitler-utca végén ez a sötétség. Magános nő este 8 óra körül már csak félelemtől reszkette tud ezen a tájon közlekedni. Kiváló tisztelettel: egy előfizető özvegyasszony.”

A magunk részéről csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy a fenti panaszokat teljes jóindulattal, a valóságnak megfelelően írták meg. Eppen ezért biztosan tudjuk, hogy az illetékesek mindent megtesznek orvoslásukra. (Szerk.)

**A női nemzetvédelmi kerületi vezetői
tanfolyam pályázati hirdetménye**

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium társadalmi sport és testnevelési főcsoportja, az 5520—1941. M. E. számú rendelet 2. paragrafusának d) pontjában foglalt rendelkezés alapján az iskolán kívüli leányifjúság kötelező, illetve önkéntes honvédelmi nevelésének és testnevelésének megszervezése érdekében folyó évi október hó 12-től november hó 8-ig terjedő időben Budapesten női nemzetvédelmi kerületi vezetői tanfolyamot rendez, amelyre való felvétel feltételei a következők:

1. a magyar állampolgárság és (négy nagyszülőig bezárólag) keresztény származás igazolása;

2. testnevelési tanári oklevél, vagy tanítónői oklevél, vagy középiskolai tanári oklevél, vagy övönői oklevél, vagy gimnáziumi, illetve felső kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvány alapján a megfelelő iskolai végzettség igazolása;

3. három hónapnál nem régebben kiállított erkölcsi bizonyítvány;

4. három hónapnál nem régebben kiállított hatósági orvosi bizonyítvány;

5. eddigi működési, szolgálati bizonyítványok, esetleg ügyességi (tanfolyam, stb.) bizonyítványok.

A 2. és 5. alatti okmányok közjegyzőileg hitelesített másolatai is benyújthatók.

A fenti mellékleteket, valamint a sajátkezűleg írt életrajzi adatokat tartalmazó és fényképpel ellátott beadványok legkésőbb folyó évi október hó 3-ig bezárólag nyújtandók be, illetve terjesztendők elő a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium IX. 2. ügyosztályán. (Budapest, V., Alkotmány-u. 3.), ahol felvételi bizottság dönt az egyes hadtestparancsnokságok területéről való legfeljebb 5—5 legmegfelelőbb pályázó felvétele ügyében.

A tanfolyam helye: Budapest, I., Györi-ut 13. (M. kir. Testnevelési Fő-

iskola), ahol a tanfolyam elméleti és legnagyobb részét annak gyakorlati anyaga is délelőtt 8—12-ig és délután 3—6-ig kerül előadásra, illetve bemutatásra.

A tanfolyamon résztvevő (a vidéken lakók vasuti költségeik megtérítése mellett) a tanfolyam tartama alatt ingyenes elhelyezésben és ellátásban részesülnek.

A tanfolyam befejezése után, a résztvevők szóban és írásban, illetve gyakorlatban is beszámolnak a tanfolyamon szerzett ismereteikről.

Azok a résztvevők, akiknek beszámolóit a tanfolyam vezetősége elfogadta, — nemzetvédelmi kerületi vezetőnői oklevelet nyernek, amelyek nemzetvédelmi kerületi vezetőnői tisztség betöltésére képesítettek, illetve a nemzetvédelmi járási és helyi vezetőnők kiképzésére, azaz ily tanfolyamok vezetésére jogosítanak.

A nemzetvédelmi kerületi vezetőnők, illetve a járási és helyi tanfolyami vezetőnők egyelőre tiszteletdíjban részesülnek, majd 1942. január 1-től kezdődően — kinevezés útján — előreláthatólag az állami rendszerű fizetési osztályokba nyernek besorolást.

Az ideiglenesen megbízott (majd később kinevezendő) nemzetvédelmi kerületi vezetőnők, illetve járási és helyi tanfolyam-vezetőnők munkahelyüket tartoznak azonnal, de legkésőbb folyó évi november hó 15-én elfoglalni.

Budapest, 1941. évi szeptember 17-én.

A miniszter helyett:

vitéz Bély Alajos s. k.,

m. kir. vezérőrnagy,

az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek orsz. vezetője.

**Megkapták a Feketeerdői
üveggyár munkásai elmaradt
szabadságuk ellenértékét**

Nagyvárad. Saját tud. A feketeerdői üveggyár háromszáz munkása elmaradt fizetéses szabadság ellenértéke és a katonai összpontosítások ügyében nekik járó segélyösszegek ügyében a munkakamarához fordult panasszal. A kamara részéről Bodács Gyula ügyvivő feketeerdőre utazott és a munkások bevonásával tárgyalásokat folytatott a gyár igazgatóságával. A tárgyalások olyan megállapodáshoz vezettek, amely minden munkás követelésének kielégítését százszázalékosan biztosította. A gyár igazgatósága már ki is fizette az igényt támazó munkásokat. A kifizetett összeg 16 ezer 192 pengőt tett ki.

Roosevelt megbízta a portugál miniszterelnökkel. Liisszabonból jelentik: (NTI) Salazar miniszterelnök csütörtökön fogadta Miron Taylort, Roosevelt külön megbízottját. (MTI)

Krizsán Béla áll. eng. nyilv. jogú
gyorsíró- és gépiro- Államvizsga.
és gépiro- Potbeírások.
Beöthy Ödön-u. 11.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

MIKOR SÜTÉTTÜNK?

A Magyar Távirati Iroda jelenti: **Szeptember 26-án az elsütést 18 óra 40 perckor kell végrehajtani és 7 óra 55 percig tart.**

Felvették az Ügyvédi Kamarába dr Barza Györgyöt. (Nagyvárad) Dr Barza György hírlapíró kollégánkat mint értesülünk, az Ügyvédi Kamara tagjai közé sorozta. Az új ügyvéd, aki közvetlen modorával és komoly felkészültségével városszerte tiszteletet és közkedveltséget érdemelt ki, rövidesen megkezdte ügyvédi működését. Kíváncsi és jótolu kártársunknak ebből az alkalomból őszinte jó kívánságunkat fejezzük ki.

MEGKEZDŐDIK A LEÁNYIFJÚSÁG ISKOLÁN KIVÜLI HONVÉDELMI NEVELÉSE. A m. kir. valóság- és közoktatásiügyi minisztérium társadalmi sport- és testnevelési főosztályának egy miniszterelnöki rendelkezés alapján az iskolán kívüli leányifjúság kötelező, illetve önkéntes honvédelmi nevelésének érdekében f. évi október hó 12-től november hó 8-ig terjedő időben Budapesten női nemzetvédelmi kerületi vezetői tanfolyamot rendez. Felvilágosításért naponta 11 és 13 óra között forduljanak a városi katonai parancsnoksághoz. Markovits-laktanya 9. számú szoba.

A városi könyvtár hivatalos órái. A polgármester Nagyvárad város közönségének tudomására hozza, hogy 1941. október hó 1-től kezdődően a városi Nyilvános Könyvtár részére a következő hivatalos órákat állapította meg: Minden hétköznap délelőtt 9 órától 1 óráig és délután 4 órától 6 óráig. — Szombaton délelőtt 8 órától 2 óráig. A közönség részére a könyvtár nyitva: minden hétköznap délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 4 órától 6 óráig. — Szombaton csak délelőtt 10 órától 2 óráig. Vasárnap és ünnepnap a könyvtár zárva.

Bérbeadják a vadgesztenye gyűjtését. Nagyvárad város polgármesteri hivatala, illetve a városgazdasági ügyosztály 38.334—1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesitem az érdekelteket, hogy a város az utcákon és köztéren lévő vadgesztenye fák folyó évi termésének összegyűjtési jogát árlejtés útján bérbeadja. Felhívom az érdeklődőket, hogy ajánlataikat 1941. október 1-ig délelőtt 12 óráig a Gazdasági ügyosztálynál (városháza, I. em. 23.) zárt és lepecsételt borítékban adják be. A borítékra a következő szöveg irandó: „Ajánlat a vadgesztenye termés összegyűjtési jogára”. Nagyvárad, 1941. szeptember 26. A polgármester nevében: Klemens Rezső s. k., gazdasági tanácsnok.

Burgonya

Hagyma, fokhagyma szükségletet idejében szerezze be. A legolcsóbb napi áron szállít

Tóth

gyümölcs- és zöldségkereskedés
 Nagypiacér.

A Vöröskereszt felhívása. Figyelmetem mindazokat, kik a Vöröskereszt hathetes tanfolyamát végezni fogják, hogy október elsején délután 5 órára szíveskedjenek az állami közkórházba, Horthy Miklós-ut, megjelenni. Markovits Manóné elnöknő.

UJABB SZOVJETERNYŐSÖK SZÁLLTAK LE BULGÁRIÁBAN Szófiából jelentik: Mint a Mai Nap értesül, körülbelül négy nappal ezelőtt újabb szovjet ejtőernyősök szálltak le az egyik falu közelében. Az ejtőernyősök után gépfegyvereket, pokolgépeket és rádióberendezéseket dobtak le.

Kommunista bandák garázdálkodnak Szerbiában. Belgrádból jelentik: (NTI) Azokat a kommunista bandákat, amelyek a Száva erdőségeiben és kukoricáiban rejtőztek el, ártalmatlanná tették. Ezek megtiltották a parasztoknak, hogy terményeiket a városba vigyék. Amikor a kommunisták megkísérelték Obrenovácot elfoglalni, szerb fegyveres különítmények német katonák segítségével szétverték őket. Rajától 20 kilométerre, szerb fegyveres alakulatok kommunista bandákra bukkantak. A tüzharcban 14 kommunista elesett, tizet elfogtak. (MTI)

Halálraítéltek egy volt francia dandártábornokot. Vichyből jelentik: (NTI) A haditörvényszék távollétében halálra és vagyonelkobzásra ítélte Legentilhomme volt dandártábornokot és két kapitányát, az ország biztonsága ellen elkövetett bűncselekménye miatt. Ugyanez a bíróság hasonló bűncselekmény miatt kilenc hónapi fogságra ítélte egy belga állampolgárt. Egy vádlottat felmentettek. (MTI)

SZAKADÉKBA TASZITOTTAK A CSETNIKEK ÖTVENNEGY BOSZNIAI POLGÁRT. Zágrábból jelentik (Bud. Tud.): A horvát lapok jelentése szerint az egyik boszniai faluban élő nyolc katolikus család ötvennégy tagját a csetnikek egy szakadékba taszították, ahol mind meghaltak.

Nagyvárad ragaszkodik az üzemi kéményseprőkhöz. Nagyvárad. Saját tud. Miniszteri rendelkezés értelmében jövő év január 1-től kezdődően a kéményseprő üzem nem gyakorolható, a felszabadult területeken sem, azt magáncsoknak tartják fenn. Ezzel kapcsolatban a város ragaszkodik a mostani helyzethez és végső esetben azt kéri, hogy az új rendszer bevezetésének határidejét egy évvel tolják ki. Hasonló értelemben szólalt fel Szabó János felsőházi tag is az érdekelte kéményseprők nevében.

Előkészületek a 4-es honvédek ezrednapjára

Városszerte ünnepi várakozás előzi meg a volt négyes honvédek ezrednapját. A honvédnapi előkészületei lázasan folynak. A rendezőbizottság mindent elkövet, hogy a nagyszabású találkozó minél fényesebb keretek között valósuljon meg és legszebb emlékei közé tartozzon az ezrednap résztvevőinek. Október 4-én érkezik Nagyváradra az ezred volt parancsnoka, Szentkereszt-hegyi Kratochvíl Károly altábornagy, akinek kíséretében több tábornok, törzsliszt és társadalmi előkelőség jön a nagyvárad

ANYAGI TÁMOGATÁST AD A FŐVÁROS A CSIKSOMLYÓI KALOT NÉPFŐISKOLÁNAK. Erdély visszatérése óta széleskörű társadalmi mozgalom indult meg, hogy Csiksomlyón a KALOT székely népfőiskola létrejön és megkezdje működését. A gondolatot még néhai Teleki Pál gróf miniszterelnök vetette fel, aki jelentős adományával nyitotta meg az utat a népfőiskola megvalósításához. A népfőiskola építését Koós Károly tervei szerint maga a csiki székely nép kezdte meg. Az építkezés befejezés előtt áll, de az építési anyagok drágulása miatt az eddig rendelkezésre állott anyagi eszközök kimerültek. Még körülbelül 10.000 pengőre van szükség a munkálatok befejezéséhez. Ezt az összeget most a főváros adományként juttatja a tervezett népfőiskola számára. (Magy. Tud.)

Hogy szerezsek olcsó pénzen én magamnak örömet? Délben, este megiszom a finom DREHER sörmét!!!

Lezuhant az épületállványról és meghalt egy ácsmunkás. Nagyvárad. Saját tud. Sovják András 50 éves ácsmunkás a hadapród iskola építési munkálatai közben egy megerősítetlen állvány végére lépett és lezuhant a magasból. Kórházba szállították, ahol ápolás alá vették, de súlyos agyrázkódásban következteben pénteken reggel meghalt. Temetése szombaton délután lesz.

Szeptember 30-ig be kell jelenteni az adókedvezményes házakat. Ismételt figyelmetem a hegyközségi szőlőtulajdonosokat, hogy akik adókedvezményes borukat mindeztől nem jelentették be, ezen bejelentést még e hó 30-ig bezárólag pótolhatják. Későbbi bejelentést a hegybírói hivatal nem vehet figyelembe. Hegyközségi elnök.

Egyezséggel végződött a Laroche cég és a városvezetés kilakoltatási pere. Nagyvárad. Saját tud. A múlt év telén történt, hogy a Laroche faipari r. t. megvásárolta Komlós Aladártól a Szaniszló-utca 15. szám alatt lévő házat. A házat javíttatni kellett és mert üres volt, a honvédség saját céljaira lefoglalta, majd miután kiürítette, Nagyvárad városvezetése a miniszteri rendelet alapján a közlelmzési hivatal helyezte el benne. A Laroche cég hivatkozva arra, hogy nem távozott el az ország területéről, a törvényszékhez fordult, kérve a birtokba helyezést. A törvényszék polgári tanácsának pénteken kellett volna tárgyalnia az ügyet, a felek azonban bejelentették, hogy időközben megegyeztek a város az épületet kibérelte.

Műsoros táncestély a Munkásotthonban a Vöröskereszt Egyesület javára. A Nemzeti Munkaközpont 27-én, szombaton este fél 8 órai kezdettel a Munkásifjak Műkedvelő Gárdájának közreműködésével műsoros táncestélyt rendez, amelynek tiszta jövedelmét a Vöröskereszt Egyesület alapja javára fordítják. A műsor ára 50 fillér, felülfizetésekkel köszönettel fogad a NMF rendezőség.

Előadás a szükségvóhelyek építéséről. Nagyvárad thj. város polgármestere a következő felhívást adta ki: Értesítem a helybeli mérnök, építésmérnök és építésziparosokat, hogy a Várorendezési Ügyosztály képviselőiben Toóth Sándor városi főmérnök főnök hó 26-án délután 5 órakor az ipartestület Mezey Mihály-utcai nagytermében a szükségvóhelyek építéséről az érvényben levő jogszabályokról, a szükséges statisztikai számításokról és az építési munkálatok megállapított egységáraitól előadást tart. Felköttem azon érdekelt háztulajdonosokat is, akik szükségvóhely létesítésére kötelezve vannak, hogy az előadásra vegyenek részt.

Népművelő színelőadások a Szigligeti Színházban. Nagyvárad városi iskolán kívüli Népművelési Bizottsága az általános és szakismeretek terjesztése mellett a dolgozó társadalom tagjainak alkalmat akar nyújtani arra is, hogy szórakozzék és művelődjék. E cél érdekében minden hétfőn este háromnegyed 8 órai kezdettel népművelődési színelőadásokat rendeznek a Szigligeti színházban. Ezekre a színelőadásokra az összes közüzemek, gyárak, ipari és kereskedelmi üzemek és vállalatok, a vasut, posta, rendőrség, pénzügyigazgatóság, stb. alkalmazottai, valamint a kisiparosok és alkalmazottaik, a maguk és családtagjaik részére, egységes áron kedvezményes jegyeket árulhatnak. Az egységes színelőadások árai a következők: a) az összes földszinti ülőhelyek és az összes páholyok ülőhelyei személyenként 1 pengő, b) az összes erkélyülőhelyek személyenként 50 fillér, c) az összes állóhelyek személyenként 30 fillér. Jegyek kizárólag a Népművelési Bizottság Titkári Hivatalában (Hitler Adolf-utca 15.) válthatók, naponta délelőtt 11—1 és délután 6—7 óráig. Kivánatos, hogy az egyes páholyok jegyeit egy-egyén váltsa, de egyenként is válthatók. Ruhátár nem kötelező. Az első népművelői színelőadást szeptember 29-én tartják meg, amikor a Tokaji aszú c. magyar tárgyú daljáték kerül színre. A minden hétfőn este megismétlődő népművelői színelőadásokat a napilapok és a színlapok közlik.

ELITÉLT A TÖRVÉNYSZÉK KÉT ZSIDÓ HATÁRÁTLÉPŐT. Nagyvárad. Saját tud. Strolovics Miksa és Friderik Oszkár nagyszalontai zsidó fiatalemberek ez év tavaszán Romániába szöktek és ott kávé vásárolva, 320 pengő értékben, itt újra eladták. Az üzletet többször megismételték, össze-vissza utazva Romániát, míg végül rajtavesztek, mert a határőrök elfogták s miután a felszaporodott üzleti tőkéből aranyat is vásároltak, a budapesti valutaügyszégre kísérték, ahol négy hónapi fogságbüntetésre ítélték őket. A büntetés kitöltése után átkísérték a nagyváradai ügyészre, mely tiltott határátlépés miatt emelt vádat ellenük. Ügyüket pénteken tárgyalta a büntetőtanács, midőn a vádlottak kihallgatása után Strolovics Miksát 2 hónapi, társát egy és felhónapi fogságbüntetésre ítélték jogerősen.

RÁDIÓ

VASARNAP, SEPTEMBER 28.

- 8.30 Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Muraközy Gyula lelkipásztor.
11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jezus Szíve templomból. A szentbeszédet mise után Folba János prelátus, vezérpéteri mondja.
12.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
12.00 Fohász.
12.35 Rádiózenekar.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek.
15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadás-sorozata.
15.45 Horváth Elemér cigányzenekara.
16.40 A rizs. Moravék Endre dr. előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Tárogatónégyes.
17.40 Tarka színészvilág. Turi Elemér előadása.
17.55 Solymossy Lajos jazz-zongoraszámai.
18.15 Jékely Zoltán és Jankovich Ferenc verseiből előad Várkonyi Zoltán.
18.40 Liszt: Mazeppa — szimfonikus költemény. (Odeon szimfonikus zenekar, vez. Knappertscusch.) Hanglezet.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Így halljuk mi. A Pécsi Öregdiákok vidám estje. III. rész. Közreműködik Kiss Manyi és Sári Elemér cigányzenekara. Rendező Balogh Pál.
19.55 Sport- és löversenyeredmények.
20.10 Őszi munkák előtt. Gecső Sándor né beszélget magyar írókkal és művészekkel. Hangfelvétel.
20.35 Az Országos Gárdonyi Társaság előadójának közvetítése a Zeneakadémia nagyterméből.
21.40 Hírek.
22.10 Melles Béla zenekara.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Buttola Ede tánczenekara.
24.00 Hírek

Színház-Művészet

A 2000 pengős férfi

Csütörtökön este Barabás Pál 2000 pengős férfi c. darabját ujtotta fel a színház, alkalmat adva a prózai együttes több, kitűnő művészenek az érvényesülésre. A darabról már tavaly, amikor Bulla Elma vendégszerepelt benne, megirtuk kifogásainkat s ezért most csak a gyors pergésű, teljes egészében művészi elődásról írunk. A fő női szerepet Moory Lucy játszotta. Merész vállalkozás volt Bulla Elma után, akire még élénken emlékezik közönségünk, de teljes sikerrel járt. A rendkívül nehéz és sokrétű szerepben Moory Lucy megmutatta, mit tud. Művészettel formálta meg a vénkisasszony-főnökből kibontakozó szerelmes asszonyt, érzelmei, kitörései őszinték voltak, szív volt játékában, sok értékes alakítást várunk tőle. Sikerében osztozott Sárnyasi Miklós végtelenül finoman árnyalt, férfias alakítása. Nagyszerű komikát ismertünk meg Bartók Juciban. D. Ihsász Klári a haszonleső kisasszonyt mintázta meg élethűen, ele-

gáns volt és szép Epizód szerepeiben a kitűnő Ross gigerliszerű házasságközvetítőjében. Borsos Béla a jó öreg főkönyvelőben adott eleven példát arra, hogy nem feltétlen szükséges zsargón diallektussal eltorzítani az ilyen figurákat. Borsos Manca, Harasztos Irén, Majthényi Gabi és főképp az igen tehetséges és bájos Telek Ica, a férfiak közül Bartos József és Károlyi Ernő járultak hozzá a fővárosias, kitűnő előadás őszinte sikeréhez. Közönség több is lehetett volna.

(-la)

HETI MŰSOR:

Pénteken este: **Vigözveggy**, premier bérletben, Radnóthy Éva és Dely Ferenc felléptével.

Szombaton délután 4 órakor olcsó helyárrakkal: **Hajduk hadnagya**.

Szombaton este: **Vigözveggy**.

Vasárnap délután 4 órakor olcsó helyárrakkal: **Ilyenek a férfiak**.

Vasárnap este: **Vigözveggy**.

Diszbemutató a Belvárosi moziban

A Belvárosi Mozgószínházat kitűnő új vetítógépekkel szereltette fel Röhlich István, a mozi engedélyese, s ebből az alkalomból csütörtökön diszbemutató volt a moziban. Hunyady Sándor híres színművét, a Feketeszáru cseresznyét mutatták be, nagyszámú közönség előtt. Az új gépek — ha a felszerelés utáni napon még nem érzetik is egy-két előadásra a próbát, — kitűnő technikai működésről tanuskodnak s a tisztán csengő hangok va-

lóban kielégítik a kulturigényt.

A Feketeszáru cseresznyét jól ismeri közönségünk a színpadról, hosszú időn át adták a pesti és a váradi színtársulatok is. A filmváltozat jól sikerült és a közönség végigélvezte az egész előadást. A pótképek is kitűnőek, mint mindig.

Filmgyártelep épül Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Az „Exotica” filmgyártelep felépítése ügyében ajánlat érkezett a város vezetőségéhez. A társaság 2—3 hold ingyenes területet, villany és vízdíj kedvezményt, továbbá öt évi teljes adómentességet, a további öt évre pedig adókedvezményt kér.

A város kisgyűlése foglalkozott a kérelemmel és tekintettel az ügy nagy horderejére, elvben hozzájárult a kérelem teljesítéséhez.

Poór Lili Nagyváradon. Saját tud. Csütörtökön délelőtt Budapestről Nagyváradra érkezett Poór Lili, a nagyszerű drámai művésznő, aki rövid itt tartózkodásra szállt ki Váradra, hogy meglátogassa unokahugát, D. Ihsász Klárit. Alkalmunk volt Poór Lilivel beszélgetni, aki elmondta, hogy hosszabb kényszerű szünet után — tudvalevőleg a románok „tanácsolták” le a színpadról, — ismét visszatér sikerei régi színhelyére és még októberben fellép a kolozsvári Nemzeti Színházban, ahol mint drámai hősnő fog működni. Az országos hírű művész pénteken tovább utazik Kolozsvárra.

Nagyvárad

thj. város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

SPORT

Ma este állítják össze a Szegedre utazó NAC csapatát

Solymosi megsérült az edzésen

A Szegedre készülő zöld-fehér csapat csütörtökön délután rövid kétkapus edzést tartott. Az edzés kellemetlen eseménye, hogy Solymosi kényökén súlyosan megsérült.

Az edzésen résztvevett a három sérült, Kovács I. Molnár és Domján. A két hátvéd még nincs teljesen rendben. Domján combján hatalmas horzsolás

éktelenkedik, de fájdalmat már nem érez. Kint volt az edzésen, de nem vetkőzött le Kovács II. Bokája dagadt, vasárnapi játéka bizonytalan.

Szóval minden összejött a Szeged ellen. A hangulat azonban jó. Ma fürdőbe megy a csapat, utána gyűrást kap. A csapatot este állítja össze a vezetőség a játékosértekezleten.

Debrecenben szerepelnek az atléták vasárnap

A nagyváradai atléták vasárnap Debrecenbe rándulnak át, ahol a város válogatottja ellen visszavágó versenyen vesznek részt.

A nagyváradai együttes a következő: 100 m.: Krupka, Pozsonyi, Kovács. 400 m.: Szentgyörgyi, Kovács. 800 m.: Benyik, Szentgyörgyi, (Danó).

1500 m.: Benyik, Gáll, (Danó). 3000 m.: Benyik, Hídeg, (Danó). Magasugrás: Osztopányi, Kiss. Távugrás: Csikós, Krupka.

Rúdugrás: Csapó, Kiss, Krupka. Hármassugrás: Janza. Súlylökés: Janza, Krupka. Diszkoszvetés: Janza, Kiss, Lerchner. Kalapács: Lerchner, Janza. Gerelyhajítás: Krupka, Janza. Staféta: Csikós, (Kovács), Szentgyörgyi, Krupka, Kiss.

Ezúton hívjuk föl a válogatott atlétákat, hogy a szombat esti indulás megbeszélése végett pénteken pontosan jelenjenek meg a pályán.

KOLPING-EGYETERTÉS—SARKAD II. oszt. kerületi bajnoki mérkőzés

az Erzsébet ligeti pályán vasárnap délután 4 órakor. Miután már program nincs Váradon, a vezetőség reméli a közönség támogatását és nagy számban fogja végignézni az érdekesnek ígérkező mérkőzést, amely igen olcsó helyárrakkal lesz megrendezve.

Hollandi facipőket készítenek a kibédi székelyek.

Marosvásárhelyről jelentik: A Maros-Torda vármegyei Szociális Szervezetek megkezdték a holland mintájú facipők előállítását. A munkát háziipari tanfolyam keretében Kibéd községben szombaton reggel indítják meg. A szükséges anyagokat a Szociális Szervezet bocsátja a tanfolyam rendelkezésére. A kész cipőket ugyancsak a Szociális Szervezet veszi át és osztja szét az arra rászoruló lakosságnak. (MTI.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

Butorozott szoba-konyhás lakást 1-2 keretek 35 pengőért. Cimeket a kiadóba. 445

Adás-vétel

Öltözőkődni olcsón csak Molnár használt ruha üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruháért. 183

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órákat, ókszerű javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Eladó 40 darab prima urasági bázna malac, páronként 70 kg. súlyban. Házat keretek megvételre. Pál-utca 14. szám. 443

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órás és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Kéztajtós keményfa ruhaszekrény, olcsón eladó. Vitéz-u. 36. 446

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Paradicsomos, befőttes üvegek, káposztás hordók és egyéb háztartási felszerelések eladók. Csáky-u. 25. I. emelet. 444

Különféle

Kombinációt keretek kalapüzlettel a főúton, fele részére. „Rokonszakma” jelige. 447

Allást kezes

Fűszer, vas. és rövidáru kereskedő állást keres. Cim a kiadóban. 448

Allást nyec

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk. Jelentkezni a Néplap expedíciós osztályán

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.